

RĪGĀ

2018. gada 28. novembrī
Nr. 1-23/186_e

**Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistram**
info@ur.gov.lv

Informācijai:
Tieslietu ministrijai
tm.kanceleja@tm.gov.lv

*Par bankas konta attālinātu atvēršanu
e-pakalpojuma ietvaros*

Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) pēc tikšanās ar Uzņēmumu reģistra pārstāvjiem patiecas par iespēju apspriest Uzņēmuma reģistra e-pakalpojumu attīstīšanas iespējas, lai klienti varētu atvērt pagaidu bankas kontus neklātienē. Pēc tikšanās sniedzam Asociācijas viedokli, kas varētu būt noderīgs Uzņēmumu reģistram turpmāko darbību plānošanā.

1. Klientu neklātienas identifikācija

Latvijā normatīvie akti ļauj veikt klientu neklātienas identifikāciju. Ja komersanta dibināšanai nepieciešams drošs elektroniskais paraksts, to var izmantot arī darījuma attiecību uzsākšanai ar juridisko personu vai arī tikai pagaidu konta atvēršanai. Šādu regulējumu paredz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 11. un 11.¹ pants, kā arī Ministru kabineta 2018. gada 3. jūlija noteikumi Nr. 392 "Kārtība, kādā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma subjekts veic klienta neklātienas identifikāciju."

Tomēr jāņem vērā: lai piedāvātu veikt **jaunu klientu** neklātienas identifikāciju, kredītiestādēm ir jāsaņem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas atļauja (Kredītiestāžu likuma 101.² pants). Šobrīd šāda atļauja sniegta tikai viena kredītiestādei. Paredzam, ka labas risku pārvaldības prakses ieviešanas nolūkos juridisko personu neklātienas identifikācija nebūs tāds pakalpojums, kuru kredītiestādes visupirms piedāvās jauniem klientiem; tas varētu notikt neklātienas identifikācijas pakalpojuma sniegšanas pieredzei, attīstoties plašāk.

Jautājumā par jau **esošiem kredītiestāžu klientiem** neredzam formālus šķēršļus, lai jau esošs kredītiestādes klients atvērtu pagaidu kontu jaundibināmai juridiskai personai, izmantojot kredītiestādes izsniegtos stingrās autentifikācijas līdzekļus un sniedzot papildu informāciju par iecerēto komercdarbību.

2. Pagaidu konts

Vēršam uzmanību, ka pagaidu konta atvēršana nav uzskatāma par pastāvīgu darījuma attiecību uzsākšanu. Ja komersantam pagaidu konts tiek atvērts, tas nenozīmē, ka viņam tiks atvērts maksājumu konts norēķinu veikšanai.

Naudas iemaksa pamatkapitāla apmaksas vajadzībām uzskatāma par gadījuma rakstura darījumu. Tomēr kredītiestādei jebkurā gadījumā būs jāveic klienta izpēte, kas var

aizņemt no vienas stundas līdz pat dažām dienām. Lai atvērtu maksājumu kontu komersantam ar kredītiestādi būs jāsazinās atkārtoti.

Kredītiestāžu prakse liecina, ka pagaidu konts var tikt slēgts, to nepārveidojot par maksājumu kontu, ja dibināmais uzņēmums neizpilda kredītiestādes prasības noteiktā laikposmā iesniegt nepieciešamos dokumentus.

Jāņem vērā, ka kredītiestāde par pagaidu konta atvēršanu un klienta izpēti ir pamats saņemt samaksu.

Tāpat vēršam uzmanību, ka vairākas kredītiestādes, ievērojot to noteikto risku politiku, šādu pakalpojumu klientiem nepiedāvātu.

3. Maksājumu konts pagaidu konta vietā

Vienlaikus ierosinām apsvērt, vai Komerclikumā nebūtu paredzama pieeja, ka no brīža, kad persona ir izpildījusi visas prasības attiecībā uz komersanta reģistrāciju (valsts noteiktās), reģistrācija stājas spēkā tikai tad, kad komersants pats iesniedz informāciju (piemēram, 5 darbdienu laikā) par to, ka viņam ir atvērts maksājumu konts (nevis pagaidu konts, kura atvēršanai vajag līdzīgu laiku), kurā veikta pamatkapitāla iemaksa. Šāda reģistrācijas nosacījuma izpildes process varētu būt arī automatizēts. Tad personai nebūtu jāsaazinās ar kredītiestādi vairākas reizes, tas aizņemtu mazāk laika un būtu skaidrs, ka komersantam dibināšanas brīdī jau ir atvērts maksājumu konts pilnvērtīgai komercdarbībai. Turklāt šāda konstrukcija ļautu mazināt arī komersantu – fiktīvu (plaukta) uzņēmumu – iesaistīšanu dažādu nelikumīgu darbību veikšanā, jo bez maksājumu konta atvēršanas komersants neiegūtu juridiskas personas statusu.

4. Tehniska piezīme

Komerclikumā “bankas konta” vietā būtu jālieto termini, kas vairāk atbilstu Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumam. Piemēram, maksājumu pakalpojumu sniedzējs (ne tikai kredītiestāde), maksājumu konts vai konts naudas līdzekļu iemaksai.

5. Sadarbības jautājumi

Klientu piesaiste jauniem pakalpojumiem vai jaunu klientu piesaiste, vienlaikus uzlabojot administratīvo regulējumu komersantiem, ir atbalstāma.

Ņemot vērā konkurences tiesību aspektus, jautājumā par katras konkrētas kredītiestādes biznesa interesēm īstenot ciešāku sadarbību ar Uzņēmumu reģistru, lūdzam sazināties ar kredītiestādēm tieši.

Ja Uzņēmumu reģistram nepieciešama papildu informācija par tehniskajiem risinājumiem (API), lūdzam par to informēt Asociāciju, kas varētu organizēt tikšanos tehniskā līmenī, lai nodrošinātu tehnisko risinājumu atvērtību ikvienam interesentam.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanda Liepiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU